

Bærekraftig stedsutvikling langs bybanen i Bergen

En studie av byutvikling og planleggingen av bybanen til Fyllingsdalen. Målet er å identifisere hvilke av FNs bærekraftsmål som kan sies å bli realisert, samt undersøke hvilken måte det gjøres på.

Tommy S. Loddengaard
Universitetet i Bergen
Tommy.loddengaard@iuh.no
Veileder: Knut Hidle

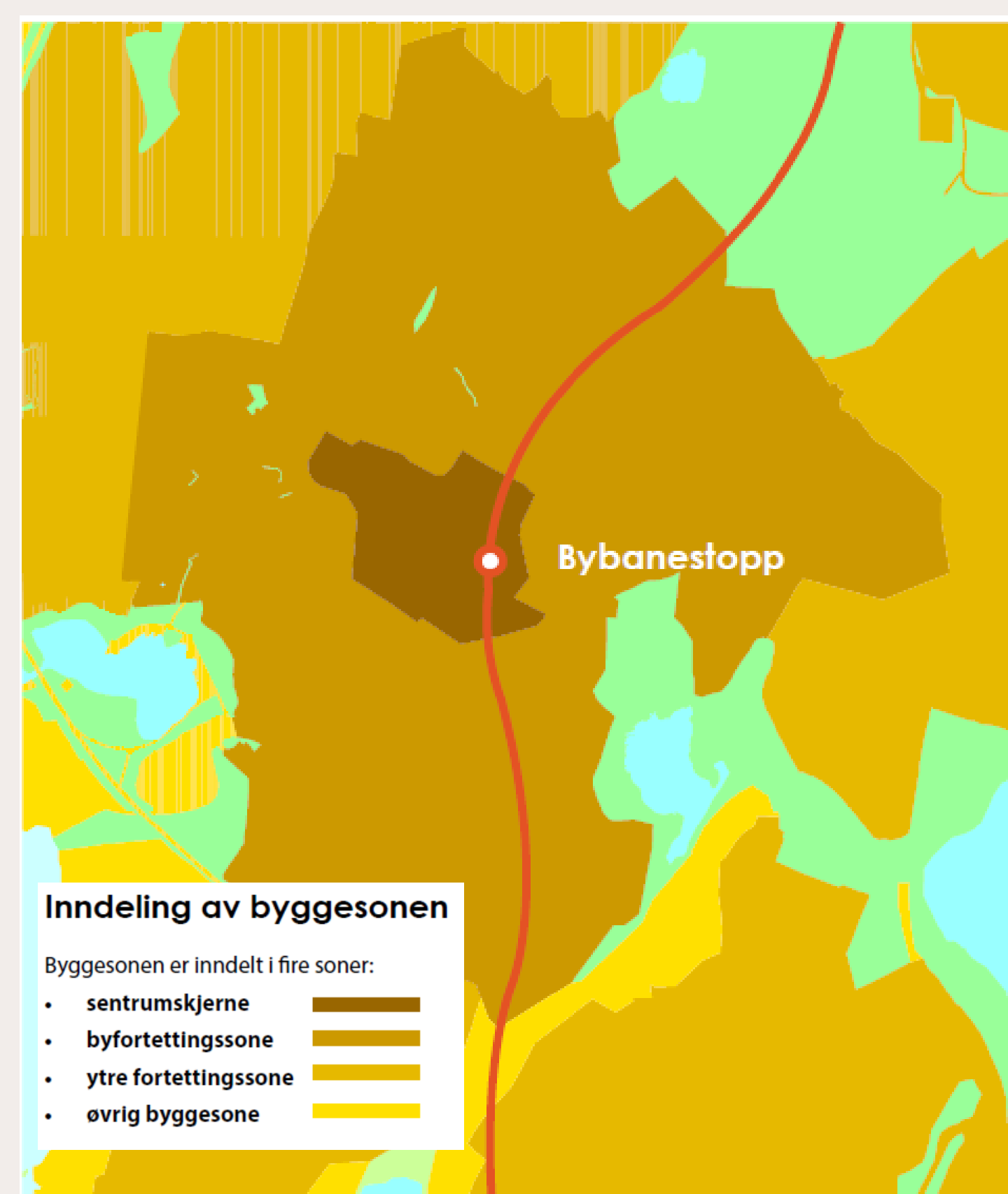
Sammendrag

Ifølge kommuneplanens arealdel (KPA, 2018) skal Bergen kommune jobbe for et bærekraftig utbyggingsmønster og nullvekst i biltrafikk. Dette skal utføres ved å fokusere på en kompakt byutvikling med høy arealutnyttelse rundt kollektivknutepunktene, samt utvikle gode og tette sentrums- og bomiljøer, med gange-, sykkel og kollektiv som viktigste transportmidler, og med klare grenser mot grøntområdene.

Bybanen AS (2020) har en strategiprosess for der FNs bærekraftsmål er lagt til grunn for langsiktig arbeid med bærekraft. Bybanen skal blant annet være klimanøytral innen 2021 og bærekraft og klimamål skal kjennetegne bybane-organisasjonen. Det er derfor mål om at bybanen skal være klimanøytral innen 2021. Bybanen AS fokuserer spesielt på 4 av FNs Bærekraftsmål.

Bærekraftig utvikling består av tre dimensjoner: økonomi, miljø og sosiale forhold. (FN, 2019)

Inndeling av byggesoner, eksempel fra kommuneplanens arealdel (KPA, 2018)

Studien tar utgangspunktet i følgende problemstillinger:

- 1) Hvordan kan bybanen til Fyllingsdalen fungere som et redskap for byutvikling?
- 2) Hvilke bærekraftsmål kan sies å bli realisert med bybanesatsingen til Fyllingsdalen?
- 3) På hvilken måte blir de realisert i plan- og realiseringsprosessen ved stedene Oasen, Mindemyren og Fløen?

«Det skal tilrettelegges for gange og sykkel og kollektivutbygging med vekt på bybane.» (KPS, 2015)

- Nr 9 – Innovasjon og infrastruktur
- Nr 11 – Bærekraftige byer og samfunn
- Nr 12 – Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr 13 – Stoppe klimaendringene

Skjermdump fra Bybanen.no, Bybanen AS (2020)

Metode

Det er utført semi-strukturerte intervjuer via Teams/Zoom, observasjon, dokumentanalyser og deltakelse på konferanser. Intervjuene er gjort med sentrale personer som har vært med på planleggingen av bybanen og byutvikling i Bergen, samt noen som er tilknyttet stedene Oasen, Mindemyren og Fløen.

Referanser

Bybanen AS (2020), Vi er Bybanen – Bærekraft. Tilgjengelig fra: (<https://www.bybanen.no/vi-er-bybanen/sikkerhet-miljo-og-klima/>)

Kommuneplanens arealdel (KPA 2018), Bergen kommune 2018-2030. Tilgjengelig fra: (<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/kommuneplanens-arealdel-2018>)

FN-sambandet 2019 – Bærekraftig utvikling, Forente Nasjoner, Hva er bærekraftig utvikling? Tilgjengelig fra: (<https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>)

Kommuneplanens Samfunnsdel (KPS 2015), Bergen 2030. Tilgjengelig fra: (<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/bergen-2030/kommuneplanens-samfunnsdel>)

Hvordan jobbes det med FNs Bærekraftsmål?

– Utfordringer & muligheter

«Vi jobber ikke spesifikt med bærekraftsmålene, men de ligger som overordnede nasjonale mål som **må følges** og som har en «**indirekte virkning**».» - Senioringeniør, Plan og bygningsetaten.

«Med bybanen og **fortettingssoner** langs traseen legger kommunen opp til at private utbyggere skal kunne få **transformere** områdene, noe som lykkes mange steder, selv om det står «i stampe» enkelte steder» - Planlegger i Bergen kommune.

«Vi i kommunen er kanskje mer opptatt av **det sosiale og miljømessige** ved en reguleringsplan, Vi har et sett med minimumskvalitetskrav som vi er veldig opptatt av å sikre at alle utbyggere oppfyller» - Informant fra plan og bygningsetaten.

«Vi som jobber med bærekraftsmålene, prøver å se de i sammenheng, men der er ofte de **økonomiske driverne** så sterke at det blir slik at man mister ofte andre bærekraftsmål, f.eks. bokvalitet, estetisk kvalitet og generelt en god by.» - Rådgiver fra fylkeskommunen.

Neste steg

- Fullføre intervjuavtaler
- Gjennomgang av resultat fra intervjuer